

RA-012002

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA0CM202 : English

(New Dimension)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

Instructions : (1) Figures to the right indicate full marks.
(2) Mention clearly the option you attempt.

- 1 (a) Answer in brief any **four** of the following questions. **8**
- (1) Why is the practice of shaking hands criticized in the press ?
 - (2) Why does Gardiner warn the reader to be aware of stubbings ?
 - (3) How did Swami make Samuel helpless to punish him in the class ?
 - (4) Why did Swami's father write a letter to the headmaster ?
 - (5) Why does Gokhale say that the life of a student is a sheltered one ?
 - (6) What is the duty of students to the wider world ?
 - (7) What questions did the secretary bird ask the owl ?
 - (8) In what manner did the creatures follow the owl ?
- (b) Write short note on any one of the following : **6**
- (1) Describe the humour that arise in the history class.
 - (2) The moral of the story "The Owl Who Was God".
 - (3) The duties of a Student.
- 2 (a) Answer in brief any **three** of the following questions : **9**
- (1) "Nothing Gold Can Stay". What does the poet suggest through this line ?
 - (2) What things do you receive as "golden" in the poem ? Why do they appear so ?
 - (3) What did the father in the poem leave behind ?

RA-012002]

1

[Contd...

- (4) How does an obituary note in a newspaper affect the readers ?
- (5) Why does the poet say that killing a tree takes much time ?

(b) Match the words of group A with their meanings given in group B. 5

A

- (1) hue
(2) ritual
(3) subside
(4) crust
(5) scorch

B

- (1) religious ceremony
(2) outer layer
(3) colour
(4) dry up in heat
(5) become weaker

3 (a) Fill in the blanks with appropriate modal auxiliary verbs : 4

- (1) _____ you live long. (might, may, will)
(2) We _____ drive on the left. (must, should, will)
(3) Manoj _____ run fast. (might, ought, can)
(4) We _____ respect our elders. (ought, should, may)

(b) Fill in the blanks with appropriate articles : (a, an, the) 4

- (1) Man is _____ social animal.
(2) His brother is _____ M.A.
(3) _____ moon is bright and beautiful.
(4) Kalidas was _____ Shakespeare of India.

(c) Fill in the blanks with appropriate forms of the verbs given in bracket. 3

- (1) See those birds _____ (sing)
(2) The children _____ games when we saw them. (play)
(3) Tomorrow at 9.00, my mother _____ delicacies for the guests. (cook)

(d) Identify the types of sentences given below : 3

- (1) Do you visit the library every day ?
(2) What a beautiful flower it is !
(3) Please, bring me a glass of water.

Develop a dialogue on any one of the following :

- (a)
 - (1) Discussion about preparation of examination
 - (2) A talk about the popular T.V. serials
 - (3) Vacation Plans

(b) Read the following passage carefully and answer the questions given below :

Happiness does not consist in riches, although it is very easy to believe that it does. True wealth would be much better defined as 'character', for a man can only be happy when he is at peace with himself. The richest men are often the most unhappy. Since they do not realize that a man's wealth does not consist of the abundance of things which he possesses, but in the sort of man that he is. The Greeks wrote over the entrance to one of their most famous temples the words 'Know Thyself'. They understood that in order to be happy a man must face life honestly. He cannot expect to 'get' if he never 'gives'. He cannot be happy himself if he never makes others happy. A man's life is of no importance or value at all unless he succeeds in influencing, helping or encouraging those among whom he lives. For too many people are not living at all, but are just existing for themselves alone; they receive no happiness from life because they never give happiness to others.

Questions :

- (1) How can man be happy ?
- (2) What according to the writer does happiness consist in ?
- (3) What was the belief of the Greeks about life ?
- (4) When does life be considered as meaningful ?

5 Choose the correct answer from the options given in the bracket :

- (1) 'On Shaking Hands' is written by _____
 (A) E.V. Lucas (B) James Thurber
 (C) A.G. Gardiner
- (2) The practice of shaking hand is _____ in the press on hygienic grounds.
 (A) advised (B) criticized
 (C) method

- (3) Swami did not want to go to school on the pretext of _____
(A) having a headache (B) stomach pain
(C) high fever
- (4) Swami shuddered when he thought that _____
(A) He had not done home work
(B) He had not prepared well for examination
(C) It was a Monday morning
- (5) 'Students and their duties;' is a _____
(A) An address (B) Story
(C) Poem
- (6) According to Gokhale, the life of a student is a _____
one.
(A) Sheltered (B) Thunder
(C) Thurber
- (7) Who is the author of the story "The owl who was God" ?
(A) James Thurber (B) A.G. Gardiner
(C) E.V. Lukas
- (8) The owl walked slowly because _____
(A) He was sick (B) It was high noon
(C) He was tired
- (9) 'Nothing gold can stay' is written by _____
(A) Emily Dickinson (B) Walt Whitman
(C) Robert Frost
- (10) "Obituary" is a _____
(A) Story (B) Play
(C) Poetry
- (11) Can a simple jab of the knife kill a tree ?
(A) Yes (B) No
(C) Can't say
- (12) Sudha is _____ cleverest girl in the class.
(A) a (B) an
(C) the
- (13) When I went to his home, he _____ English.
(A) studying (B) is studying
(C) was studying
- (14) Please don't make noise, the baby _____
(A) are sleeping (B) was sleeping
(C) is sleeping

RA-012001

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA0CM201 : Sanskrit

(कर्णभारम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनाभांथी कोई पशु ओक श्लोकनो अनुवाद करो : ४
- (१) मा तावन्मम शरमार्गलक्षभूता
संप्राप्ताः क्षितिपयतः सजीवशेषाः ।
कर्तव्य रणशिरसि प्रियं कुरुणा
द्रष्टव्यो यदि स भवेद्धनन्जयो मे ॥
- (२) विद्युल्लताकपिलतुङ्गजटाकलाप-
मुद्युत्प्रभावलयिनं परशुं दधानम् ।
क्षत्रान्तकं मुनिवरं भृगुवंश केतुं गत्वा
प्रणम्य निकटे निभृतः स्थितोऽस्मि ॥
- (ब) नीचेनाभांथी कोई ओक ससंदर्भ सभज्ञावो : ३
- (१) हतोऽपि लभते स्वर्गं जित्वा तु लभते यशः ।
(२) शल्यराज ! यत्रासावर्जुनः तत्रैव चोध्यताम मम रथः ।
- (३) नीचेनाभांथी कोई पशु ओक टूंकनींध लपो : ७
- (१) कर्णनो विषाद.
(२) परशुरामनो शाप.
- २ (अ) नीचेनाभांथी कोई पशु ओक श्लोकनो अनुवाद करो : ४
- (१) अङ्गैः सहैव जनितं मम देहरक्षा
देवसुरैरपि न भेध्यमिदं सहास्त्रैः ।
देयं तथापि क्वतं सह कुण्डलाभ्यां
प्रीत्या मया भगवते रुचितं यदि स्यात् ॥
- (२) अनेकयज्ञाहुतितर्पितो द्विजैः
कीरीटिमान् दानवसंघमर्दनः ।
सुरद्विपास्फालनकर्कशाङ्गुलि-
र्मया कृतार्थः खलु पाकशासनः ॥

RA-012001]

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક સસંદર્ભ સમજાવો : ૩
- (૧) ધર્મો હિ યત્રૈઃ પુરુષેણ સાધ્યો ।
- (૨) હુતં ચ દત્તં ચ તથૈવ તિષ્ઠતિ ।
- (ક) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ લખો : ૭
- (૧) કવચ-કુંડળદાન પ્રસંગ.
- (૨) કર્ણનું પાત્રાલેખન.

૩ મધ્યમવ્યાયોગઃ અને ઉરુમઙ્ગમ્ એકાંકી રૂપકનો પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

દૂતઘટોત્કચમ્ અને દૂતવાક્યમ્ એકાંકી રૂપકનો પરિચય આપો.

૪ 'ભાસ સમસ્યા' અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

'ભાસ એક કુશળ નાટ્યકાર છે' - ચર્ચા કરો.

૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. ૭

(૧) કર્ણભારમ્ના નાંદીશ્લોકમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે ?

- (A) મહાદેવ (B) રામ
(C) નૃસિંહ (D) સરસ્વતી

(૨) કર્ણભારમ્માં પરશુરામ માટે કયા નામનો પ્રયોગ થયો છે ?

- (A) જામદગ્નિ (B) પરશુપતિ
(C) રુદ્ર (D) વિનાશક

(૩) કર્ણભારમ્માં અર્જુન માટે બીજું નામ કયું છે ?

- (A) નાગકેતુ (B) શક
(C) ફાલ્ગુન (D) અંગરાજ

(૪) હતેષુ દેહેષુ _____ ધરન્તે ।

- (A) દુર્ગુણા (B) વિદ્યા
(C) ગુણા (D) પ્રાણા

(૫) 'દૂતઘટોત્કચ' રૂપકનો સાહિત્ય પ્રકાર કયો છે ?

- (A) વીથી (B) પ્રકરણ
(C) વ્યાયોગ (D) ઉત્સૃષ્ટિકાંક

- (6) 'मध्यमव्यायोग'માં _____ ब्राह्मणानी कथा आवे छे.
 (A) भडिपाल (B) गोपालक
 (C) केशवदास (D) हरिदास
- (7) 'गिरुभंग'માં जशावेळ दूर्योधनना पुत्रनुं नाम जशावो.
 (A) दूर्योधन (B) सुजय
 (C) प्रधुन (D) धटोक्त्य

(ब) जोडकां जोडो.

७

(अ)

(ब)

- (1) कर्णः (क) महत्तरां भिक्षां याचे ।
 (2) सूत्रधारः (ख) भो भो, निवेद्यतां निवेद्यतां महाराजायङ्गेश्वराय ।
 (3) भटः (ग) सर्वत्र सम्पदः सन्तु नश्यतु विपदः सदा ।
 (4) शक्रः (घ) भोः शल्यराज ! श्रूयतां मामस्त्रस्य वृत्तान्तः ।
 (5) देवदूतः (ङ) काल विफलान्यस्त्राणि ते सन्त्विति ।
 (6) परशुरामः (च) यदा स्मरसि तदा लभस्व ।
 (7) भरतवाक्यम् (छ) अये किं नु खलु मयि विज्ञापनव्यग्रे शब्द इव श्रूयते ।

RA-012003

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C201 : Sanskrit - I
Sundarkand (Valmiki Virchit)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1.(अ) नीयेनामांथी कोऽप्येकं श्लोकानो अनुवाच करो. [04]

(1) दुःखेन बुबुधे सीतां हनुमाननलंकृताम् ।
संस्कारेण यथा हीनां वाचमर्थान्तरं गताम् ॥

(2) स्वधर्मो रक्षसां भीरु सर्वदैव न संशयः ।
गमनं वा परस्त्रीणां हरणम् संप्रमथ्य वा ॥

1.(ब) नीयेनामांथी कोऽप्येकं ससंदर्भं समञ्जसो. [03]

(1) ददर्श शुक्लपक्षादौ चन्द्ररेखामिवामलाम् ।
(2) मनो हरसि मे भीरु सुपर्णः पत्रगं यथा ।

1.(क) नीयेनामांथी कोऽप्येकं टूंकनोध लभो. [07]

(1) अशोकवाटिकानुं वर्णन
(2) हनुमानने थयेलुं सीतानुं प्रथमदर्शन

2.(अ) नीयेनामांथी कोऽप्येकं श्लोकानो अनुवाच करो. [04]

(1) नापहर्तुमहं शक्या तस्य रामस्य धीमतः ।
विधिस्तव वधार्थाय विहितो नात्र संशयः ॥

(2) स्वप्नो हि नायं न हि मेऽस्ति निद्रा शोकेन दुःखेन च पीडितायाः ।
सुखं हि मे नास्ति यतोऽस्मि हीना तेनेन्दूपूर्णप्रतिमानेन ॥

2.(ब) नीयेनामांथी कोऽप्येकं ससंदर्भं समञ्जसो. [03]

(1) असंशयं दाशरथेर्न मोक्ष्यसे महाद्रुमः कालहतोऽशनेरिव ।

(2) न त्वां कुर्मि दशग्रीव भस्म भस्मार्हतेजसा ।

2.(ક) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ટૂંકનોંધ લખો.

[07]

- (1) ગુસ્સે થયેલ રાવણને સીતાએ આપેલી પ્રત્યુત્તર
(2) 'સુંદરકાણ્ડ'ના આધારે વાલ્મીકિની ઉપમાઓ

3.(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ટૂંકનોંધ લખો.

[04]

- (1) "સુન્દરકાણ્ડ" - શીર્ષક
(2) સુંદરકાણ્ડના આધારે હનુમાનનું પાત્રાલેખન

3.(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

[10]

(1) અહં પ્રતિદિનં માતરમ્ _____ ।

(અ) પૂજયસિ (બ) પૂજયામિ (ક) પૂજયતિ

(2) છાત્રાઃ દેવાલયં _____ ।

(અ) ગચ્છામઃ (બ) ગચ્છતિ (ક) ગચ્છન્તિ

(3) શિક્ષકઃ _____ સહ શાલાં ગચ્છતિ ।

(અ) છાત્રૈઃ (બ) છાત્રાઃ (ક) છાત્રાન્

(4) ત્વં કેન સહ વનં _____ ?

(અ) ગચ્છસિ (બ) ગચ્છામિ (ક) ગચ્છતિ

(5) રાધિકા _____ સહ વૃન્દાવનં ગચ્છતિ ।

(અ) કૃષ્ણેન (બ) કૃષ્ણમ્ (ક) કૃષ્ણાય

(6) અહં ગુરુભિઃ સહ ઉદ્યાનં _____ ।

(અ) ગચ્છામિ (બ) ગચ્છામઃ (ક) ગચ્છન્તિ

(7) પૂજ્ ધાતુનું વર્તમાનકાળ પરસ્મૈપદ બીજાપુરુષ બહુવચનનું
રૂપ જણાવો.

(અ) પૂજયન્તિ (બ) પૂજયથ (ક) પૂજયામઃ

(8) ગમ્ (ગચ્છ) ધાતુનું વર્તમાનકાળ પરસ્મૈપદ ત્રીજા પુરુષ એકવચનનું
રૂપ જણાવો.

(અ) ગચ્છતિ (બ) ગચ્છાવઃ (ક) ગચ્છન્તિ

- (9) गणेश शब्दं नु तृतीया विलक्ति ऐकवचनं नु रूपं ज्ञावा.
 (अ) गणेशाभ्याम् (ब) गणेशेन (क) गणेशैः
- (10) सीता शब्दं नु तृतीया विलक्ति बहुवचनं नु रूपं ज्ञावा.
 (अ) सीताभिः (ब) सीतया (क) सीताभ्याम्
4. रम्या रामायणी कथा – उक्तिना आधारे रामायणना सातेय कांडनी [14]
 परियय करावा.

अथवा

आदिकवि वाल्मीकिनो परियय आपी कौयवध प्रसंगं नु महत्त्व यर्यो.

5.(अ) योग्य विकल्प पसंद करी उत्तर आपो. [08]

- (1) रामायणमां महदंशे कयो छंद प्रयोजायो छे ?
 (अ) अनुष्टुप (ब) शिष्रिरीशी (क) मन्दाक्रान्ता
- (2) वाल्मीकिनुं मूण नाम ज्ञावा.
 (अ) रत्नाकर (ब) द्विवाकर (क) सुधाकर
- (3) हनुमाने रामनी मैत्री कोनी साथे करावी हती ?
 (अ) वावी (ब) कुंभकर्ष (क) सुग्रीव
- (4) अयोध्यानगरी कया नदीना किनारे आवेव छे ?
 (अ) गंगा (ब) सरयु (क) यमुना
- (5) वाल्मीकि नीयेनामांशी कोना समकालीन हता ?
 (अ) कृष्ण (ब) राम (क) वेद व्यास
- (6) रामने रावणना कया भाएअे मदद करी हती.
 (अ) विभीषण (ब) कुंभकर्ष (क) कुबेर
- (7) 'द्विरद' शब्दनी अर्थ ज्ञावा.
 (अ) हाथी (ब) सिंह (क) सूर्य
- (8) नीयेनामांशी 'हुताशन' शब्दनी सायो अर्थ कयो छे.
 (अ) वायु (ब) आहुति (क) अग्नि

5.(બ) યોગ્ય જોડકા જોડો.

'અ'

1. મૈથિલી
2. સૌમિત્રિણા:
3. મારુતાત્મજ:
4. પત્રગ:
5. રાવણ
6. સુર્પણખા

'બ'

પુલત્સ્ય વંશ
સાપ
લક્ષ્મણ
હનુમાન
રાવણની બહેન
સીતા

[06]

RA 010000

RA-012007

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C-205 : Gujarati - I

'Kyan' - Kavyasangrah (Kavi Ramesh Parekh)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ઊર્મિકાવ્યનાં સ્વરૂપ લક્ષણો સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

1 અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઊર્મિકવિતા ક્ષેત્રે પ્રદાન કરનારા પ્રમુખ કવિઓને ધ્યાનમાં રાખીને ઊર્મિકવિતાનો વિકાસ આલેખો.

2 'ક્યાં' સંગ્રહને આધારે રમેશ પારેખની કવિ તરીકેની વિશેષતાઓ - 14
મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

2 'ક્યાં' સંગ્રહમાંનાં ગીતો વિશે સદષ્ટાંત ચર્ચા કરો.

3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો. 14

- (1) 'ક્યાં' સંગ્રહની ગઝલો
(2) 'ક્યાં' સંગ્રહમાં છંદ અને અલંકાર વૈવિધ્ય
(3) 'ક્યાં' સંગ્રહમાં નિરૂપાયેલ સ્ત્રીસહજ ભાવો.
(4) 'ક્યાં' સંગ્રહમાં રમેશ પારેખની ભાષાશૈલી

4 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે છંદને બંધારણ સહિત સમજાવો. 14
શિખરિણી, સ્વગ્ધરા, ઉપજાતિ, ઝૂલણા

RA-012007]

1

[Contd...

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે અલંકાર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

ઉપમા, રૂપક, વ્યાજસ્તુતિ, શ્લેષ

5 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

- (1) કવિ રમેશ પારેખનો જન્મ ક્યારે થયો હતો ?
 (અ) 27મી નવેમ્બર 1940
 (બ) 28મી ઓક્ટો. 1940
 (ક) 29મી ઓગસ્ટ 1940
 (ડ) 30મી ડિસેમ્બર 1940
- (2) રમેશ પારેખના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.
 (અ) નર્મદાબેન-મોહનલાલ (બ) કમળાબેન-મોહનલાલ
 (ક) રમીલાબેન-રોહનલાલ (ડ) અમિતાબેન-સોહનલાલ
- (3) રમેશ પારેખના સંતાનોના નામ જણાવો.
 (અ) નેહા-નીરજ (બ) સ્વાતિ-સ્નેહલ
 (ક) ધ્રુવી-ધ્રુવ (ડ) અનેરી-અનુરાગ
- (4) 'ક્યાં' સંગ્રહનું પ્રકાશન વર્ષ જણાવો.
 (અ) ઈ.સ. 1970 (બ) ઈ.સ. 1972
 (ક) ઈ.સ. 1975 (ડ) ઈ.સ. 1988
- (5) રમેશ પારેખની સમગ્ર કવિતાનો સંગ્રહ કયા નામથી પ્રકાશિત થયો છે ?
 (અ) 'છ અક્ષરનું નામ' (બ) સદા બહાર રમેશ
 (ક) વિતાન સુદ બીજ (ડ) સમગ્ર કવિતા
- (6) 'ચાલો એકબીજાને ગમીએ' કૃતિનું સ્વરૂપ જણાવો.
 (અ) નવલિકા (બ) નાટક
 (ક) નવલકથા (ડ) નિબંધ
- (7) રમેશ પારેખના બાળકાવ્યોના સંગ્રહનું નામ આપો.
 (અ) ખમ્મા આલા બાપુને (બ) સ્તનપૂર્વક
 (ક) સૂરજને પડછાયો હોય (ડ) ચપટી વગાડતાં આવડી ગઈ

- (8) વર્ષ 2004માં રમેશ પારેખને કયો પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો હતો ?
- (અ) ઉમા સ્નેહરશ્મિ પુરસ્કાર
 (બ) નરસિંહ મહેતા પુરસ્કાર
 (ક) નર્મદ સુવર્ણ ચંદ્રક
 (ડ) કલાગૌરવ પુરસ્કાર
- (9) રમેશ પારેખને નામના અપાવનાર કવિચિત્રનું નામ જણાવો.
- (અ) જગદીશ જોશી (બ) વિનોદ જોશી
 (ક) અનિલ જોશી (ડ) સ્વપ્નીલ જોશી
- (10) ત્રાજવે ત્રેફલા મોરની ભેળી હું છાનકી વાતું કરું રે લોલ - પંક્તિ કયા ગીતકાવ્યની છે ?
- (અ) 'હવે આંખોનું નામ નહીં આંખો'
 (બ) 'સોનલદેને લખીએ'
 (ક) 'ગોરમાને પાંચે આંગળીએ પૂજ્યા'
 (ડ) 'તાડું પહેલા વરસાદ સમું આવવું'
- (11) નીચેનામાંથી કયું કાવ્ય ગઝલ છે ?
- (અ) 'કેંક લીલું ચટ્ટાક' (બ) 'હવાઓ'
 (ક) 'ખલાસીનું ગીત' (ડ) 'ફાગણના દિવસોમાં'
- (12) કઈ ગુજરાતી ફિલ્મ માટે રમેશ પારેખે ગીતો લખ્યા છે ?
- (અ) 'મહિયરની ચુંદડી' (બ) 'માનવીની ભવાઈ'
 (ક) 'છેલ્લો દિવસ' (ડ) 'એકવાર પિયુને મળવા આવજે'
- (13) રમેશ પારેખની પ્રણયસૃષ્ટિના કાલ્પનિક પાત્રનું નામ જણાવો.
- (અ) પિનલ (બ) સોનલ
 (ક) હિરલ (ડ) મિલન
- (14) ઈ.સ. 1988માં સમગ્ર સર્જન માટે રમેશ પારેખને કયો પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો હતો ?
- (અ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક (બ) સંસ્કાર પુરસ્કાર
 (ક) કુમાર સુવર્ણ ચંદ્રક (ડ) શ્રી અરવિંદ સુવર્ણ ચંદ્રક

RA-012005

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C-203 : Hindi-I

(Aadhunik Hindi Kavita-II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : प्रत्येक प्रश्नों के उत्तर सूचनानुसार दीजिए ।
- १ सर्वेश्वरदयाल सक्सेना का परिचय देकर 'जंगल का दर्द' कविता का भावार्थ स्पष्ट कीजिए ।
अथवा
- १ केदारनाथ सिंह का परिचय देकर 'चीटियों की रूलाई' का उद्देश्य स्पष्ट कीजिए ।
- २ 'प्रौढ़ शिक्षा' कविता में भारतीय किसान की दयनीय परिस्थिति का चित्रण हुआ है - समझाइए ।
अथवा
- २ 'उम्मीद' कविता का केन्द्रिय भाव स्पष्ट कीजिए ।
- ३ किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए :
(१) 'हंसो हंसो जल्दी हंसो' कविता का भावार्थ ।
(२) 'संग्रहालय' कविता का सारांश ।
(३) 'बसंत' कविता का भावार्थ ।
(४) 'एक छोटी-सी लडाई' कविता में व्यक्त विद्रोही स्वर ।
- ४ संदर्भसह व्याख्या कीजिए :
(क) 'लोक पर वें चले जिनके
चरण दुर्बल और हारे है,
हमें तो जो हमारी यात्रा से बने
ऐसे अनिर्मित पन्थ प्यारे है ।'
अथवा

१४

१४

RA-012005]

1

[Contd...

'मुक्त हो उच्छ्वास अंबर मापता है,
तारकों के पास जा कुछ काँपता है,
श्वास के हर कम्प में कुछ याचना है ।'
(ख) भरे घर में पाँच जोड़ी आँखें हैं

माँ की आँखें
पड़ाव से पहले ही
तीर्थयात्रा की बस के
दो पंचर पहिये हैं ।'

अथवा

'आज मैं लौटा हूँ अपने घर
दो दिनों के बाद आज घूमती पृथ्वी के अक्ष पर
फैला है सामने निर्जन प्रान्त का उर्वर-प्रदेश
सामने है पोखर अपनी छाती पर
जलकुम्भियों का घना संसार भरे ।'

- ५ (अ) सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।
- (१) धूमिल _____ हिन्दी कविता के कवि हैं ।
(प्रयोगवाद, साठोत्तर, उत्तरआधुनिकतावाद)
- (२) _____ 'आत्महत्या के विरुद्ध' काव्य-संग्रह का कवि है ।
(रघुवीर सहाय, अरुणकमल, धूमिल)
- (३) कुमार विकल मूलतः _____ के हिन्दी कवि हैं ।
(गुजरात, पंजाब, असम)
- (४) राजेश जोशी का जन्म _____ राज्य में हुआ था ।
(मध्य प्रदेश, महाराष्ट्र, उत्तर प्रदेश)
- (५) _____ 'तीसरा सप्तक' के सहयोगी कवि हैं ।
(अरुण कमल, राजेश जोशी, केदारनाथ सिंह)

- ५ (ब) सही या गलत निशान लगाइए :
- (१) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना 'दिनमान' पत्रिका के संपादक रहे थे ।
- (२) 'संगतकार' का शाब्दिक अर्थ सहयोगी होता है ।
- (३) कुमार विकल छायावादी युग के कवि हैं ।
- (४) केदारनाथ सिंह को 'ज्ञानपीठ पुरस्कार' से सम्मानित किया गया था ।
- (५) 'धूमिल' का मूल नाम धूमिलप्रसाद पाण्डेय था ।
- (क) सही जोड़ मिलाइए।

- (अ)
- (१) धूमिल
- (२) रघुवीर सहाय
- (३) अरुण कमल
- (४) केदारनाथ सिंह
- (ब)
- ऊर्वर प्रदेश।
- अकाल में सारस।
- घर में वापसी।
- सीढियों पर धूप में।

RA-012015

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C213 : Sociology-I

(General Sociology)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- 1 વ્યક્તિમત્તાની વિભાવના સમજાવી, તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 14
અથવા
સામાજિકરણનો અર્થ આપી તેની એજન્સીઓ જણાવો. 14
- 2 સામાજિક નિયંત્રણના ઔપચારિક સાધન તરીકે કાનૂન સમજાવો. 14
અથવા
સામાજિક નિયંત્રણનો ખ્યાલ સમજાવી તેના લક્ષણો સમજાવો. 14
- 3 સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું ? તેના પ્રકાર તરીકે વર્ગ સ્તરીકરણ સમજાવો. 14
અથવા
સામાજિક ગતિશીલતાના પ્રકારો સમજાવો. 14
- 4 સામાજિક પરિવર્તનની વ્યાખ્યા આપી તેની વિશેષતાઓ જણાવો. 14
અથવા
સામાજિક પરિવર્તનના અવરોધક પરિબળો વર્ણવો. 14
- 5 (અ) ખરાં-ખોટા લખો : 7
(1) સંસ્કૃતિ મનુષ્યને માનવી બનાવે છે.
(2) બાળકના ઘડતર માટે કુટુંબ મહત્વની સંસ્થા નથી.
(3) લગ્ન અને છૂટાછેડા એ દિવાની કાયદા છે.
(4) સામાજિક ગતિશીલતાના મુખ્ય પાંચ પ્રકારો છે.
(5) 'વ્યક્તિમત્તા' શબ્દ લેટીન ભાષામાંથી આવ્યો છે.
(6) સામાજિક પરિવર્તન એક પ્રક્રિયા છે.
(7) નિરક્ષરતા સામાજિક પરિવર્તનનું સહાયક પરિબળ છે.

RA-012015]

1

[Contd...

(બ) જોડકાં જોડો :

7

A	B
(1) સંસ્કૃતિ	(1) સ્તરીકરણ
(2) સાંસ્કૃતિક મૂલ્યો	(2) પરંપરાઓ
(3) સંચાર માધ્યમો	(3) ઊભી ગતિશીલતા
(4) જ્ઞાતિ	(4) ફોજદારી કાનૂન
(5) સામાજિક પરિવર્તનમાં અવરોધક પરિબલો	(5) માનવસર્જિત
(6) એક સ્તરમાંથી બીજા સ્તરમાં જવું	(6) સામાજિકરણ
(7) ખૂન, મારામતારી	(7) રાધાકમલ મૂખર્જી

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal mark.

- 1 Explain the concept of Personality and its characteristics. 14
OR
Give the meaning of socialization, state its agencies. 14
- 2 Explain the law as a formal tool of social control. 14
OR
Explain the concept of social control and explain its characteristics. 14
- 3 What is social stratification ? Explain the class stratification as its type. 14
OR
Explain the types of Social Mobility. 14
- 4 Give the definition of social change and its characteristics. 14
OR
Describe the hindering factors of social changes. 14

- 5 (a) Write true or false. 7
- (1) Culture has made man human being.
 - (2) The family is not an important institution for formation of child.
 - (3) Marriage and divorce are civil laws.
 - (4) There are five main types of social mobility.
 - (5) 'Personality' word derived from Latin language.
 - (6) Social Change is a process.
 - (7) Illiteracy is the helping factor of social changes.

- (b) Match the following : 7
A	B
(1) Culture	(1) Stratification
(2) Cultural Values	(2) Rituals
(3) Mass Media	(3) Vertical mobility
(4) Caste	(4) Criminal law
(5) Hinderance factors in social changes	(5) Man made
(6) Going from one layer to another	(6) Socialization
(7) Murder Quarrelling	(7) Radhakamal Mukherjee
-

RA-012004

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C202 : Sanskrit-II

Raghuvansham

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक श्लोकनो अनुवाद करो : ४
(१) निवर्त्य राजा दयितां दयालुस्ता सौरभेपीं सुरभिर्यशोभिः ।
पयोधरीभूतचतुः समुद्रां जुगोप गोरुपधरामिवोर्विम् ॥
(२) इत्थं व्रतं धारयतः प्रजार्थं समं महिष्या महनीयकीर्तेः ।
सप्त व्यतीयुस्त्रिगुणानि तस्य दिनानि दीनोद्धरणोचितस्य ॥
- (ब) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक ससंदर्भ सभज्ञवो : ३
(१) श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत् ।
(२) स्ववीर्यगुप्ता हि मनोः प्रसूतिः ।
- (क) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक टूंकनोंध लभो : ७
(१) वनभां राजा द्विदीपनुं स्वागत अने प्रभाप.
(२) राजदंपतिनी सेवाकृति.
- २ (अ) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक श्लोकनो अनुवाद करो : ४
(१) एकातपत्रं जगतः प्रभुत्वं नवं वयः कान्तमिदं वपुश्च ।
अल्यस्य हेतोर्बहु हातुमिच्छन्विचारमूढः प्रतिभासिमेत्वम् ॥
(२) उत्तिष्ठ वत्स्येत्यमृतायमानं वचो निशम्योत्थितमुत्थितः सन् ।
ददर्श राजा जननीमिव स्थां गामग्रतः प्रस्रविणी न सिंहम् ॥
- (ब) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक ससंदर्भ सभज्ञवो : ३
(१) जडीकृतस्त्रम्बकवीक्षणेन वज्रं मुमुक्षन्निव वज्रपाणिः ।
(२) क्षतात्किल त्रायत इत्युदग्रः क्षत्रस्य शब्दो भुवनेषु रूढः ।
- (क) नीयेनाभांथी कोई पशु अेक टूंकनोंध लभो : ७
(१) राजा द्विदीपनी परीक्षा.
(२) नंदिनीनुं पात्र.

RA-012004 1

Scanned with OKEN Scanner

૩ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) મહાકાવ્યનાં લક્ષણો.

(૨) કાલિદાસના જીવન વિષયક માહિતી.

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(૧) બાલઃનું ચતુર્થી એક વચન _____ ।

(બાલેન, બાલાય, બાલેભ્યઃ)

(૨) બાલઃનું ચતુર્થી દ્વિવચન _____ ।

(બાલાભ્યામ્, બાલાય, બાલેભ્યઃ)

(૩) રામઃનું ચતુર્થી બહુવચન _____ ।

(રામાત્, રામાય, રામેભ્યઃ)

(૪) બાલાનું ચતુર્થી એકવચન _____ ।

(બાલાયૈ, બાલાયાઃ, બાલા)

(૫) માલાનું ચતુર્થી દ્વિવચન _____ ।

(માલા, માલાયાઃ, માલાભ્યામ્)

(૬) સીતાનું ચતુર્થી બહુવચન _____ ।

(સીતાયાઃ, સીતાભ્યઃ, સીતામ્)

(૭) અસ્મદ્નું ચતુર્થી એકવચન _____ ।

(અહમ્, વચમ્, મહ્યમ્)

(૮) અસ્મદ્નું ચતુર્થી દ્વિવચન _____ ।

(મમ, આવયોઃ, આવાભ્યામ્-નૌ)

(૯) યુષ્મદ્નું ચતુર્થી બહુવચન _____ ।

(યૂચમ્, યુષ્મભ્યમ્-વઃ, યુષ્માસુ)

(૧૦) તદ્નું (સ્ત્રી.) ચતુર્થી એકવચન _____ ।

(તસ્યૈ, સા, તાઃ)

૪ રઘુવંશમ્ના પ્રથમ સર્ગનું રસદર્શન કરો.

અથવા

૪ કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) વસિષ્ઠાશ્રમગમનયાત્રા.

(૨) રાજા દિલીપનું વ્યક્તિત્વ.

(૩) સાયંકાલીન આશ્રમનું વર્ણન.

(૪) રાજ દંપતીની વસિષ્ઠ સાથે મુલાકાત.

RA-012004]

૫ (અ) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

- (૧) રઘુવંશમ્ સર્ગ-૨ના શીર્ષકનું નામ આપો.
- (૨) પ્રજાનામધિપ કોને કહ્યા છે ?
- (૩) નંદિની કયા ઋષિની ગાય છે ?
- (૪) શ્રુતિ એટલે શું ?
- (૫) પાશને કોણ ધારણ કરે છે ?
- (૬) મરુતના મિત્રનું નામ આપો.
- (૭) સ્કંદ કોણ છે ?

(બ) જોડકા જોડો :

(અ)	(બ)
(૧) યશોધન:	- ઈન્દ્ર
(૨) દયિતાં	- નંદિની
(૩) અનોકદા:	- શિવ
(૪) ગૌરી ગુરુ	- દિલીપ
(૫) અષ્ટમૂર્તિ	- સુદક્ષિણા (પત્ની)
(૬) પયસ્વીની	- વૃક્ષ
(૭) વજ્રપાણિ	- હિમાલય

RA-012008

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C206 : Vananchal

(Jayant Pathak)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના:- દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧. આત્મકથા એટલે શું? તેના લક્ષણોનો વિગતે પરિચય જણાવો. (૧૪)

અથવા

ગુજરાતી આત્મકથાનો ઉદભવ અને વિકાસક્રમ જણાવો.

૨. આત્મકથાનાં ઘટકતત્વોને આધારે 'વનાંચલ' ની સમીક્ષા કરો. (૧૪)

અથવા

'વનાંચલ' માંના વ્યક્તિ ચિત્રોનો વિગતે પરિચય કરાવો.

૩. ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)

(૧) 'વનાંચલ' માં નિરૂપિત કેળવણી પ્રથા અને અમલદારશાહી

(૨) 'વનાંચલ' શીર્ષકની યથાર્થતા

(૩) 'વનાંચલ' આત્મકથાનો આરંભ અને અંત

(૪) 'વનાંચલ' ની ગદ્યશૈલી

૪.(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પંક્તિનો વિચાર-વિસ્તાર કરો. (૮)

(૧) હૈયે વડવાનલ જલે તોયે સાગર ગાય,

હસી જાણે જગઝેર પી સંતન તે કહેવાય.

(૨) વર્તમાન એવો વાવો,

કે ભવિષ્ય અદ્ભૂત ઊગે.

RA-012006

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00C204 : Hindi-II Hindi Upnyas
(Suraj Ke Satva Ghoda)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचनाएँ : (1) सभी प्रकार के उत्तर सूचनानुसार लिखें।
(2) किसी भी प्रश्न के सभी विभाग के उत्तर एक साथ लिखें।

1 धर्मवीर भारती के व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर प्रकाश डालिए। (14)

अथवा

'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की तात्त्विक समीक्षा कीजिए।

2 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास का संक्षिप्त कथानक लिखिए। (14)

अथवा

'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास के आधार पर माणिक मुल्ला का चरित्र-चित्रण कीजिए।

3 संक्षेप में उत्तर लिखिए : (14)

(अ) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की भाषा-शैली।

अथवा

(अ) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास का उद्देश्य।

(ब) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की प्रासंगिकता।

अथवा

(ब) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की विशेषताएँ।

4 ससंदर्भ व्याख्या लिखिए : (14)

(अ) "देखो माणिक तुमने नमक खाया है और नमक खाकर जो अदा नहीं करता उस पर बहुत पाप बढ़ता है।"

अथवा

RA-012006]

1

[Contd...

(अ) "असल में तन्ना बुरा नहीं है पर महेसर बहुत कमीना आदमी है और जब से तन्ना की माँ मर गयी तब से तन्ना बहुत दुःखी रहता है"

(ब) "लेकिन व्यक्ति को तो हर हाल में इमानदार बना रहना चाहिए। यह नहीं कि टूटता फूटता चला जाये।"

अथवा

(ब) "इन छोटे लोगों को मुँह लगाने से कोई फायदा नहीं। ये सब बहुत गंदे और कमीने किस्म के होते हैं।"

5 सूचनानुसार प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(14)

(अ) उचित विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए।

(1) माणिक मुल्ला के पूर्वज मूलतः के थे। (कानपुर, इलाहाबाद, कश्मीर)

(2) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास का प्रकाशन सन् में हुआ।

(1947, 1949, 1952)

(3) तन्ना को बहने थी। (दो, तीन, पाँच)

(4) लिली की घनिष्ठ सखी थी। (जमुना, कम्मो, सती)

(5) जमुना के पिता बैंक में थे। (बड़े बाबू क्लर्क, मनेजर)

(6) चमन ठाकुर का साबुन प्रसिद्ध था। (पहिया छाप, चकु छाप, सूर्य छाप)

(7) जमुना के चाचा कलकत्ता से रूपये के कपड़े लाये थे। (500, 300, 200)

(ब) प्रत्येक कथन को लिखकर उनके सामने सही (✓) या गलत (✗) का उचित चिन्ह लगाइए।

(1) धर्मवीर भारती का जन्म 2 दिसम्बर 1926 को हुआ था।

(2) हर घर में गाय होनी चाहिए, जिससे राष्ट्र का पशु-धन बढ़े।

(3) प्रथम दोपहर में माणिक मुल्ला ने घोड़े की नाल की कहानी सुनाई।

(4) रामधन ताँगा हाँकने का काम करता था।

(5) माणिक का सूत्र था, खाओ, बदन बनाओ।

(6) असल में जमुना का पति तिहाजू था।

(7) माणिक जमुना के लिए भूत-प्रेत की पत्रिकाएँ लाते थे।

RA-012016

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June / July - 2022

BA00C214 : Sociology-II

(Family In Indian Society)

(Core Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- 1 કુટુંબની વ્યાખ્યા આપી તેના વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવો. 14
અથવા
કુટુંબ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે સમજાવો.
- 2 ભારતમાં માતૃસત્તાક કુટુંબ વ્યવસ્થા સદષ્ટાંત સમજાવો. 14
અથવા
સંયુક્ત કુટુંબની વ્યાખ્યા આપી તેના લક્ષણો જણાવો.
- 3 કુટુંબમાં વ્યક્તિગત સભ્યોની ભૂમિકા જણાવો. 14
અથવા
સુખી કુટુંબનો અર્થ આપી તેના મૂળતત્ત્વો જણાવો.
- 4 પેઢીગણો - એક સમસ્યા તરીકે વર્ણવો. 14
અથવા
સ્ત્રી ભ્રૂણહત્યાની સમસ્યા માટેના જવાબદાર કારણો જણાવો.

RA-012016]

1

[Contd...

5 (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

(1) ગારો _____ કુટુંબ છે. (માતૃવંશી, પિતૃવંશી, બંધુભાવ)

(2) _____ એ પ્રાથમિક જૂથ છે. (કુટુંબ, કોલેજ, નગર)

(3) કુટુંબ નિયોજન _____ થી સત્તાવાર રીતે સ્વીકારાયેલો કાર્યક્રમ છે.

(1961, 1951, 1968)

(4) કુટુંબ એ _____ સંસ્થા છે. (રાજનૈતિક, આર્થિક, સામાજિક)

(5) નાયર આદિવાસીમાં _____ લગ્નપ્રથા જોવા મળે છે.

(એકસાથી, બહુપતિ, બહુપત્ની)

(6) _____ એ કુટુંબનું કુટુંબ દ્વારા અને કુટુંબ માટેનું આયોજન છે.

(કુટુંબ નિયોજન, સહકારી પ્રવૃત્તિ, આયોજિત વિકાસ)

(7) ખારિયા _____ કુટુંબ છે. (પિતૃવંશી, વિભક્ત, માતૃવંશી)

(બ) જોડકાં જોડો :

7

A

- (1) પંચાયતી રાજ
- (2) સલામતગાળાની પદ્ધતિ
- (3) સંયુક્ત કુટુંબનું લક્ષણ
- (4) નામ્બુદ્રી કુટુંબ
- (5) પેઢીગાળો
- (6) માતૃવંશી નાયર કુટુંબ
- (7) તબીબી ગર્ભપાત કાયદો

B

- (a) સંયુક્ત મિલકત
- (b) ઈલોમ
- (c) અનુભવોનો તફાવત
- (d) તરવાડ
- (e) 1971
- (f) કુટુંબ નિયોજન પદ્ધતિ
- (g) સ્ત્રીઓની રાજકીય ભાગીદારી

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

1 Give the definition of family and state its special characteristics. 14

OR

Describe the family as a Social Institution.

2 Explain the matriarchal family system in India with example. 14

OR

RA-012016]

2

[Contd...

Give the definition of a Joint family. State its characteristics.

- 3 Discuss the role of Individual members in the family. 14

OR

Give the meaning of Happy family, state its basic elements.

- 4 Discuss – Generation gap as a problem. 14

OR

State the factors responsible for the problem of female foeticide.

- 5 (a) Fill in the blanks : 7

(1) _____ family system of Garo.

(Matrilineal , patrilineal, brotherliness)

(2) _____ is a primary group. (family, college, urban)

(3) Family planning is officially accepted program from _____ . (1961, 1951, 1968)

(4) Family is a basic _____ organization.

(political, economic, social)

(5) _____ marriage system is observed in Nayar tribe.

(Monogamy, Polyandry, Polygamy)

(6) The family is organized by family and for family.

(Family planning, cooperative activity, planned development)

(7) In Kharia tribal _____ family system.

(Patrilineal, Nuclear, Matrilineal)

(b) Match the following pairs :

7

A

B

(1) Panchayati Raj	(a) Joint property
(2) Rhythm Method	(b) Illom
(3) Characteristic of Joint family	(c) Differences of experience
(4) Namboodri family	(d) Tarwad
(5) Generation Gap	(e) 1971
(6) Nayar Matrilineal family	(f) Method of family planning
(7) Medical Termination of Pregnancy Act (MTPA)	(g) Political participation of women

RA-012021

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E201 : Sanskrit - I

(सुन्दरकाण्ड-वाल्मीकिविरचित)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
- ૧ (ક) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો : ૪
(૧) उपवासकृशां दीनां निःश्वसन्तीं पुनः पुनः ।
द्दर्श शुक्लपक्षादौ चन्द्ररेखामिवामलाम् ॥
(૨) स्वधर्मो रक्षसां भीरु सर्वदैव न संशयः ।
गमनं वा परस्त्रीणां हरणं संप्रमथ्य वा ॥
- (ખ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ લખો : ૧૦
(1) અશોકવાટિકાનું વર્ણન.
(2) રાવણની સીતાને સમજાવટ અને તેને આપેલ પ્રલોભનો.
- ૨ (ક) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો : ૪
(૧) अतुष्टं स्वेषु दारेषु चपलं चलितेन्द्रियम् ।
नयन्ति निकृतिप्रज्ञं परदाराः पराभवम् ॥
(૨) मनोरथः स्यादिति चिन्तयामि तथापि बुद्ध्यापि वितर्कयामि ।
किं कारणं तस्य हि नास्ति रूपं सुव्यक्तरूपश्च वदत्ययं माम् ॥
- (ખ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ લખો : ૧૦
(1) સીતાએ રાવણને આપેલ ઉપાલંભ.
(2) અશોકવાટિકામાં સીતા-વિલાપ.
- ૩ (ક) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક ટૂંકનોંધ લખો : ૪
(1) સુંદરકાંડમાંની ઉપમાઓ.
(2) સુંદરકાંડમાં સૂચિત રામનું પાત્રાલેખન.

(ખ) કૌંસમાં આપેલ વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (૧) રામઃ રથેન વનં _____ । (ગચ્છતિ, ગચ્છતઃ, ગચ્છન્તિ)
- (૨) અસ્મદ્ સર્વનામનું તૃતીયા બહુવચન _____ (મયા, આવામ્યામ્, અસ્માભિઃ)
- (૩) વયમ્ પાઠશાલાં _____ । (ગચ્છામિ, ગચ્છાવઃ, ગચ્છામઃ)
- (૪) તદ્ નપુંસકલિંગનું તૃતીયા એકવચન _____ (તામ્યામ્, તેન, તૈઃ)
- (૫) _____ સહ સીતા વનં ગચ્છતિ । (રામઃ, રામેણ, રામં)
- (૬) બાલા (આ કારાંતસ્ત્રી.) તૃતીયા એકવચન _____ (બાલેન, બાલાભિઃ, બાલયા)
- (૭) તદ્ પું. તૃતીયા એ.વ. _____ છે. (તૈઃ, તેન, તામ્યામ્)
- (૮) મિલિન્દઃ દેવમ્ _____ । (પૂજયતિ, પૂજયામિ, પૂજયસિ)
- (૯) યુષ્મદ્ સર્વનામનું તૃતીયા બહુવચન _____ (યુષ્મામ્યામ્, યુષ્માભિઃ, ત્વયા)
- (૧૦) આવામ્ વિષ્ણુમ્ _____ । (પૂજયતઃ, પૂજયાવઃ, પુજયામઃ)

૪ રામાયણનો કાંડ અનુસાર વિસ્તૃત કથાપરિચય આપો.

અથવા

સુંદરકાંડને આધારે સીતાનું પાત્રાલેખન કરો.

૫ (ક) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (૧) રામાયણ કથાનો પ્રેરણાસ્ત્રોત પ્રસંગ _____ છે.
 - (૧) સીતાહરણ
 - (૨) કૌંચવધ
 - (૩) વાયસ
- (૨) રામાયણના પ્રત્યેક કાંડના આંતર વિભાગોને _____ કહે છે.
 - (૧) અંક
 - (૨) સર્ગ
 - (૩) પર્વ
- (૩) વાલ્મીકિનું મૂળ નામ _____ છે.
 - (૧) દિવાકર
 - (૨) રત્નાકર
 - (૩) રમાકર
- (૪) અસુરોની લક્ષ્મી ત્રણ ડગલામાં _____ એ હરી લીધી.
 - (૧) બ્રહ્મા
 - (૨) વિષ્ણુ
 - (૩) મહેશ
- (૫) સુંદરકાંડનો નાયક _____ છે.
 - (૧) રામ
 - (૨) રાવણ
 - (૩) હનુમાન

RA-012021]

- (6) સીતાહરણ પ્રસંગ _____ કાંડમાં આવે છે.
 (1) અરણ્ય (2) કિષ્કિન્ધા
 (3) સુંદર
- (7) રામાયણની રચના _____ છંદમાં થયેલી છે.
 (1) મંદાકાન્તા (2) અનુષ્ટુપ
 (3) ગાયત્રી

(ખ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો :

૭

- (1) રાવણ કોનો પુત્ર હતો ?
 (1) કુબેર (2) વિશ્રવા
 (3) મારિચ
- (2) રાવણની સાથે ક્રિડા કરવા કઈ રાક્ષસી ઈચ્છે છે.
 (1) ધાન્યમાલિની (2) હરિજટા
 (3) ત્રિજટા
- (3) તૃતીયા વિભક્તિના પ્રત્યયો કયા છે ?
 (1) નો, નુ, ની, ના (2) ને, ને માટે, માટે
 (3) થી, થકી, વડે, દ્વારા
- (4) શાખામૃગ: શબ્દ કોના માટે વપરાયો છે ?
 (1) હરણ (2) હનુમાન
 (3) જટાયુ
- (5) ઉગ્રદંડ આપનાર કોણ છે ?
 (1) લક્ષ્મણ (2) નિલ
 (3) સુગ્રીવ
- (6) સૌમિત્રિ કોને કહેવાય છે ?
 (1) લક્ષ્મણ (2) ભરત
 (3) રામ
- (7) મંગળ ગ્રહથી કયું નક્ષત્ર પીડાય છે ?
 (1) સ્વાતિ (2) પુષ્ય
 (3) રોહિણી

RA-012027

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E205 : Gujarati-I

'ક્યાં ?' (કાવ્ય સંગ્રહ) - કવિ રમેશ પારેખ

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ ઊર્મિકાવ્ય સ્વરૂપની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, ઊર્મિકાવ્ય સ્વરૂપના લક્ષણો વિશે લખો. ૧૪
અથવા
- ૧ ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઊર્મિકાવ્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસનું આલેખન કરો.
૨ 'ક્યાં?' કાવ્યસંગ્રહના આધારે કવિ રમેશ પારેખના કવિકર્મની વિશેષતાઓ તપાસો. ૧૪
અથવા
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે કાવ્યોનો આસ્વાદ કરાવો
(૧) ગૌરમાને પાંચે આંગળીએ પૂજ્યા
(૨) ગાતાં ખોવાઈ ગયેલું ગીત
(૩) હવાઓ
(૪) તારું પહેલા વરસાદ સમું આવવું
- ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) 'ક્યાં?' કાવ્યસંગ્રહના પ્રકૃતિ કાવ્યો
(૨) 'ક્યાં?' કાવ્યસંગ્રહના પ્રણય કાવ્યો
(૩) રમેશ પારેખની ગીત સૃષ્ટિ
(૪) રમેશ પારેખના ગઝલ કાવ્યો
- ૪ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે છંદનું ઉદાહરણ આપી, તેને બંધારણસહિત સમજાવો. ૭
મંદાકાન્તા, વસંતતિલકા, અનુષ્ટુપ, પૃથ્વી
(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે અલંકારને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો ૭
ઉપમા, અનન્વય, શ્લેષ, વ્યાજસ્તુતિ
- ૫ નીચેનામાંથી યોગ્ય વિક્ર્પ પસંદ કરી લખો ૧૪
(૧) રમેશ પારેખનો જન્મ ક્યા થયો હતો?
(અ)વડોદરા (બ) અમરેલી (ક)સુરત (ડ) અમદાવાદ
(૨) રમેશ પારેખના પિતાનું નામ જણાવો.
(અ) સોહનલાલ પારેખ (બ)મનુભાઈ પારેખ
(ક)મોહનલાલ પારેખ (ડ)યોગેશ પારેખ

RA-012027]

1

[Contd....

- (૩) રમેશ પારેખના માતાનું નામ જણાવો.
 (અ)ચમુનાબેન (બ)જશોદાબેન (ક)સોનલબેન (ડ)નર્મદાબેન
- (૪) રમેશ પારેખનું જન્મવર્ષ જણાવો.
 (અ) ૧૯૦૦ (બ)૧૮૨૦ (ક)૧૯૪૭ (ડ)૧૯૪૦
- (૫) રમેશ પારેખની પ્રથમ વાર્તા 'પ્રેતની દુનિયા' ક્યા સામયિકમાં પ્રગટ થઈ હતી?
 (અ)ચંપક (બ)પરબ (ક)કૃતિ (ડ)ચાંદની
- (૬) નીચેનામાંથી રમેશ પારેખના એક માત્ર વાર્તાસંગ્રહનું નામ જણાવો.
 (અ) અકબંધ (બ) સ્તનપૂર્વક (ક) તણખા મંડળ (ડ)ગૃહપ્રવેશ
- (૭) 'ક્યાં?' કાવ્યસંગ્રહનું પ્રકાશન વર્ષ જણાવો.
 (અ) ૧૯૭૦ (બ)૧૯૫૦ (ક)૧૯૦૦ (ડ)૧૮૯૦
- (૮) નીચેનામાંથી રમેશ પારેખના બાળવાર્તાઓ પુસ્તકનું નામ જણાવો.
 (અ) અકબર બિરબલ (બ)દે તાલ્લી (ક)ખર્ડિંગ (ડ) દિવાસ્વપ્ન
- (૯) ૧૯૯૪મા સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હીનો ગુજરાતી ભાષાના શ્રેષ્ઠ પુસ્તકનો એવોર્ડ ક્યાં પુસ્તકને મળ્યો છે?
 (અ) સનનન (બ)ખર્ડિંગ (ક)વિતાન સુદ બીજ (ડ)'ક્યાં?'
- (૧૦) 'ધીમે ધીમે ઠાળ ઊતરતી ટેકરીઓની સાથે'- કાવ્યપંક્તિ પૂર્ણ કરો.
 (અ)તમને ફૂલ દીધાનું યાદ (બ) ખોવાઈ ગયું ગીત
 (ક) મોગરાની ડાળીનું નામ (ડ)તારો મીરાં મેવાડ છોડશે
- (૧૧) 'હવાઓ' કાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ જણાવો.
 (અ) ટૂંકી વાર્તા (બ)સોનેટ (ક)ગઝલ (ડ) ખંડકાવ્ય
- (૧૨) 'ક્યાં?'કાવ્યસંગ્રહને ૧૯૭૦મા કયો ચંદ્રક મળ્યો છે?
 (અ) નર્મદ ચંદ્રક (બ)કુમાર ચંદ્રક (ક)અરવિંદ ચંદ્રક (ડ)ધનજી કનજી ચંદ્રક
- (૧૩) રમેશ પારેખના કાવ્યોમાં આવતું વિશેષ કાલ્પનિક પાત્ર કયું છે?
 (અ) મીરાં (બ) ઈર્શાદ (ક)મનીષા (ડ)સોનલ
- (૧૪) 'ઝોરમાને પાંચે આંગળીએ પૂજ્યા' કાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ જણાવો.
 (અ)સોનેટ (બ)મુક્તક (ક)ગઝલ (ડ)ગીત

RA-012025

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E203 : Hindi-I

(Aadhunik Hindi Kavita-II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ 'लीक पर वे चले' कविता के कथ्य को स्पष्ट करते हुए उसके उद्देश्य पर प्रकाश डालिए । १४

अथवा

१ रघुवीर सहाय रचित 'याचना' कविता का भावार्थ लिखिए । १४

२ 'गड़ेरिये का चेहरा' कविता का भावार्थ अपने शब्दों में लिखिए । १४

अथवा

२ 'एक छोटी-सी लड़ाई' काव्य का भावार्थ स्पष्ट कीजिए । १४

३ टिप्पणी लिखिए : (किन्हीं दो) १४

(१) 'वसंत' काव्य का भावार्थ ।

(२) 'संगतकार' काव्य का केन्द्रिय भाव ।

(३) 'उम्मीद' काव्य का केन्द्रिय भाव ।

(४) 'उर्वरप्रदेश' कविता का भावार्थ ।

४ संदर्भसह व्याख्या कीजिए : १४

(क) 'बदलो-अपने आपको बदलो

यह दुनिया बदल रही है

और यह रात है, सिर्फ रात...

इसका स्वागत करो

यह तुम्हें

शब्दों के नये परिचय की ओर लेकर

चल रही है ।'

अथवा

'वैसे हम स्वजन हैं, करीब हैं

बीच की दीवार के दोनों ओर

क्योंकि हम पेशेवर गरीब हैं

रिश्ते हैं; लेकिन खुलते नहीं हैं

और हम अपने खून में इतना भी लोहा

नहीं पाते,

कि हम उससे एक ताली बनवाते

और भाषा के भुन्ना-से ताले को खोलते ।'

RA-012025]

1

[Contd...

- (ख) 'देवताओं को तलाशता था
पेड़ों के तनों और
सूखी झाड़ियों के भीतर
पुरानी रंगीन थिगलियों को
हाथों में उठाए अचरज से सोचता
उनके निहितार्थ क्या रहें होंगे ?'

अथवा

'खाना पकाने के बड़े बड़े देग और खाना परोसने के करछुल थे पर खाना पकाने वाले बावर्चियों के नामों का उल्लेख कहीं नहीं था ।
खाना पकाने की भट्टियाँ और बड़ी बड़ी सिगड़ियाँ थी पर उन सिगड़ियों में आग नहीं थी ।'

- ५ (अ) रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :
- (१) 'नये इलाके में' काव्यसंग्रह के कवि _____ है ।
(अरुण कमल, अज्ञेय, धूमिल)
 - (२) इन ढलानों पर _____ आएगा हमारी स्मृति में ।
(वसंत, कोहरा, अकाल)
 - (३) राजेश जोशी का जन्म सन _____ में हुआ था ।
(1946, 1947, 1948)
 - (४) 'प्रौढ़ शिक्षा' काव्य में कवि ने भारतीय _____ की दयनीय स्थिति का वर्णन किया है ।
(किसान, मजदूर, भिक्षुक)
 - (५) कुमार विकल में _____ की सहज भूख रही है ।
(लोकप्रियता, राजनीति, सिनेमा)
- (ब) सही या गलत निशान लगाइए :
- (१) 'एक छोटी-सी लड़ाई' काव्य के कवि कुमार विकल है ।
 - (२) धूमिल का वास्तविक नाम सुदामा पाण्डे था ?
 - (३) राजेश जोशी को श्रीकान्त वर्मा सम्मान १९९६ में प्राप्त हुआ था ।
 - (४) मंगलेश डबराल का जन्म मई १९४८ को हुआ था ।
 - (५) 'उम्मीद' काव्य के कवि अरुण कमल है ।
- (क) सही जोड़े मिलाइए :
(अ)	(ब)
(१) 'जंगल का दर्द ।'	(१) कविता पेट से सुनी जा रही हैं ।
(२) याचना ।	(२) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना ।
(३) अकाल में सारस	(३) रघुवीर सहाय ।
(४) कवि १९७० ।	(४) केदारनाथ

RA-012035

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June / July - 2022

BA00E213 : Sociology-I

(General Sociology)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના 14 ગુણ રહેશે.
(2) દરેક પ્રશ્નનો જવાબ આપવાનો રહેશે.

1 વ્યક્તિત્વનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો જણાવો. 14

અથવા

સંસ્કૃતિનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો વિગતવાર લખો.

2 સામાજિક નિયંત્રણ એટલે શું ? સામાજિક નિયંત્રણના સાધન તરીકે રિવાજો અને 14
ફેશન વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો.

અથવા

ઔપચારિક સામાજિક નિયંત્રણ સવિસ્તાર આલેખો.

3 સામાજિક સ્તરીકરણના પ્રકારો જણાવી જ્ઞાતિ સ્તરીકરણની વિગતવાર સમજૂતી 14
આપો.

અથવા

સામાજિક ગતિશીલતાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો.

RA-012035]

1

[Contd...

4 સામાજિક પરિવર્તનનાં સહાયક પરિબલો વિસ્તૃત રીતે જણાવો.

અથવા

સામાજિક પરિવર્તનનાં અવરોધક પરિબલો વિસ્તારથી સમજાવો.

5 (અ) નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

- (1) સમાજકરણ વ્યક્તિત્વ વિકાસની પ્રક્રિયા નથી.
- (2) સમાજકરણ મૃત્યુપર્યંત ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
- (3) સંસ્કૃતિ મૂર્ત સ્વરૂપે જોવા મળે છે.
- (4) સામાજિક નિયંત્રણ સામાજિક વ્યવસ્થાની જાળવણીનું કાર્ય કરે છે.
- (5) સમાજ-જીવનમાં વર્ગવિહીન સમાજ શક્ય છે.
- (6) સામાજિક રચના અને કાર્યમાં થતા ફેરફારને સામાજિક પરિવર્તન કહેવાય.
- (7) આડી ગતિશીલતા વ્યક્તિના સ્થાન કે સ્તરમાં થતા ફેરફારોનો નિર્દેશ કરતું નથી.

(બ) યોગ્ય જોડકાં જોડો :

‘અ’

‘બ’

(1) ઔપચારિક સામાજિક નિયંત્રણ	(a) સંચાર માધ્યમ
(2) અનૌપચારિક સામાજિક નિયંત્રણ	(b) વ્યવસાય
(3) નર્સરી ઓફ હ્યુમન નેચર	(c) કાયદો
(4) સામાજિક નિયંત્રણની એજન્સી	(d) સી.એચ.ફૂલે
(5) વર્ગ સ્તરીકરણનું નિર્ણાયક પરિબલ	(e) રિવાજ
(6) સામાજિક નિયંત્રણનું લક્ષણ	(f) કુટુંબ
(7) સામાજિક ગર્ભાશય તરીકે કાર્ય	(g) સાર્વત્રિકતા

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Each question will have 14 marks.
 - (2) Every question has to be answered

1 Give the meaning of personality and state its features. 14

OR

Write down the meaning of culture and its features in detail.

2 What is social control ? Explain customs and fashion in 14 detail as a means of social control.

OR

Detailed graphs of formal social control.

3 Explain the types of social stratification in detail. 14

OR

Explain the types of social mobility with its meaning.

4 Explain the supporting factors of social change in 14 detail.

OR

Explain the inhibitory factors of social change in detail.

5 (a) State whether the following statements are true 7 or false.

- (1) Socialization is not a process of personality development.
- (2) Socialization is a process that continues till death.
- (3) Culture is seen in tangible form.
- (4) Social control serves to maintain the social order.
- (5) A classless society is possible in social life.

- (6) The change in social formation and function is called social change.
- (7) Horizontal mobility does not indicate changes in a person's position or level.

(b) Attach the appropriate pairs :

A	B
(1) Formal social control	(a) Means of communication
(2) Informal social control	(b) Occupation
(3) Nursery of Human Nature	(c) Law
(4) Social Control Agency	(d) C.H. Cooley
(5) The decisive factor of class stratification	(e) Custom
(6) Characteristic of social control	(f) Family
(7) Function as a social uterus	(g) Universality

RA-012023

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E202 : Sanskrit - II

(Raghuvansam)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો : ૪

(૧) સ્થિતઃસ્થિતામુચ્ચલિતઃ પ્રયાતાં નિષેદુષીમાસનબન્ધધીરઃ ।
જલાભિલાષી જલમાદદાનં છાયેવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છત્ઃ ॥

(૨) પ્રદક્ષિણીકૃત્ય પયસ્વિની સુદક્ષિણા સાક્ષતપાત્રહસ્તા ।
પ્રણમ્ય ચાનર્ચ વિશાલમસ્યાઃ શૃઙ્ગાન્તરં દ્વારમિવાર્થસિદ્ધેઃ ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ એક સસંદર્ભ સમજાવો : ૩

(૧) સ્વવીર્યગુપ્તા હિ મનોઃ પ્રસૂતિઃ ।

(૨) ભક્ત્યોપપન્નેષુ હિ તદ્વિધાનાં પ્રસાદચિહ્નાનિ પુરઃ ફલાનિ ।

(ક) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) ૭

(1) દિલીપની ગૌસેવા.

(2) વનમાં દિલીપનું સ્વાગત અને પ્રભાવ.

૨ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો : ૪

(૧) તસ્યાલમેષા ક્ષુધિતસ્ય તૃપ્તયૈ પ્રદિષ્ટકાલા પરમેશ્વરેણ ।
ઉપસ્થિતા શોણિતપારણા મે સુરદ્વિષશ્ચાન્દ્રમસી સુધેવ ॥

(૨) ક્ષતાત્કિલ ત્રાયત ઇત્યુદયઃ ક્ષત્રસ્ય શબ્દો ભુવનેષુ રુઢઃ ।
રાજ્યેન કિં તદ્વિપરીતવૃત્તેઃ પ્રાણૈરુપક્રોશમલીમસૈર્વા ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ એક સસંદર્ભ સમજાવો : ૩

(૧) અવેહિ માં કામદુધાં પ્રસન્નામ્ ।

(૨) અલ્પસ્ય હેતોર્બહુ હાતુમિચ્છન્ વિચારમૂઢઃ પ્રતિભાસિ મે ત્વમ્ ।

RA-012023]

1

[Contd...

(ક) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક)

- (1) નંદીની વરપ્રદાન.
- (2) કાલિદાસનું પ્રકૃતિનિરૂપણ.

૭

૩ (અ) કાલિદાસના જીવનની ચર્ચા કરો.

૪

અથવા

મહાકાવ્યના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

૧૦

- (૧) નમઃ _____ । (શિવમ્, શિવાય, શિવસ્ય)
- (૨) અધ્યાપકઃ _____ જ્ઞાનં યચ્છતિ । (શિષ્યેભ્ય, શિષ્યં, શિષ્યઃ)
- (૩) જનાઃ ધનાય _____ । (સ્પૃહયતિ, સ્પૃહયન્તિ, સ્પૃહયમિ)
- (૪) યુયમ્ _____ ઘનં યચ્છથ । (વિપ્રઃ, વિપ્રેણ, વિપ્રાય)
- (૫) રાક્ષસઃ રામાય _____ । (કુપ્યતિ, કુપ્યસિ, કુપ્યામિ)
- (૬) અહમ્ _____ અતીવ કુપ્યામિ । (સઃ, ત્વત્, તસ્મૈ)
- (૭) સ્વસ્તિ _____ । (તુભ્યં, ત્વત્, ત્વયા)
- (૮) રઘુ વિપ્રાય ધનં _____ । (યચ્છન્તિ, યચ્છતિ, યચ્છામિ)
- (૯) તદ્ (સ્ત્રીલિંગ) ચતુર્થા બહુવચન _____ (તાભ્યઃ, તાઃ, તામિઃ)
- (૧૦) બાલનું ચતુર્થા એકવચન _____ (બાલેન, બાલાય, બાલેભ્યઃ)

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

૧૪

- (1) દિલીપ-સુદક્ષિણા આશ્રમયાત્રા.
- (2) સાયંકાલીન આશ્રમનું વર્ણન.
- (3) કવિએ કરેલી રઘુવંશની પ્રશંસા.
- (4) કામધેનુ શાપ પ્રસંગ.

૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

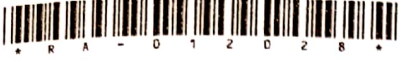
૭

- (1) રઘુવંશનો પ્રથમ રાજા _____ હતો. (મનુ, દિલીપ, રામ)
- (2) વસિષ્ઠ મુનિની ગાય _____ રંગની હતી. (શ્વેત, લાલ, શ્યામ)
- (3) દિલીપ _____ સાથે સંવાદ કરે છે. (સિંહ, પાર્વતી, શિવ)
- (4) રઘુવંશ મહાકાવ્યની શરૂઆત _____ થી થાય છે. (નમસ્કાર, વસ્તુનિર્દેશ, પ્રસ્તાવના)

- (5) દિલીપ રાજ ગાયને _____ ની જેમ અનુસરતો. (છાયા, તડકા, માયા)
- (6) દિલીપની પત્નીનું નામ _____ હતું. (સુદક્ષિણા, સુનયના, સાવિત્રી)
- (7) સિંહનું નામ _____ હતું. (કુંભોદર, નિકુંભ, શંખ)
- (બ) યોગ્ય ક્રમમાં જોડકાં જોડો.

૭

અ	બ
(1) નંદિની	(1) અરુન્ધતી
(2) ત્ર્યમ્બક	(2) કાર્તિકેય
(3) કેસરિ	(3) સુરભિ
(4) વસિષ્ઠ	(4) શિવ
(5) સ્કન્દ	(5) ઈન્દ્ર
(6) ગૌરીગુરુ	(6) સિંહ
(7) વજ્રપાણિ	(7) હિમાલય

RA-012028

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E206 : Gujarati-II

Vananchal - (Jayant Pathak)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1 આત્મકથાનાં સ્વરૂપગત લક્ષણોનો પરિચય કરાવો. 14

અથવા

1 ગુજરાતી આત્મકથા સાહિત્યનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

2 'વનાંચલ'નું રસલક્ષી મૂલ્યાંકન કરાવી, આત્મકથાકાર જયંત પાઠકનાં વ્યક્તિત્વનો 14 પરિચય કરાવો.

અથવા

2 'વનાંચલ' એક વ્યક્તિ નિમિત્તે લખાયેલી સમષ્ટિની કથા છે'. - આ વિધાનની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.

3 ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 14

(1) 'વનાંચલ' શીર્ષકની યથાર્થતા

(2) 'વનાંચલ'માં આત્મકથાનો આરંભ અને અંત

(3) 'વનાંચલ'માં ઉપસતી જોઈતારામની છબી

(4) 'વનાંચલ'માં આલેખાયેલા પ્રતો-ઉત્સવો.

4 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો. 7

(1) 'અમરપશું તો મરવામાં જ છે.'

(2) ક્ષમામાં જે શક્તિ છે તે દંડમાં નથી.

(3) પ્રતિજ્ઞા વિનાનું જીવન પાયા વિનાની ઈમારત જેવું છે.

(4) સિદ્ધિ તેને જઈ વરે, જે પરસેવે નહાય.

RA-012028]

1

[Contd...

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર અહેવાલ લખો.

7

(1) તમારા ગામમાં કોરોનાનો રોગચાળો ફેલાયો છે તે વિશે અહેવાલ લખો.

અથવા

(1) તમે નજરે જોયેલ મેળાનો અહેવાલ આપો.

5 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

14

(1) જયંત પાઠક કયા યુગનાં સર્જક છે ?

(અ) પંડિતયુગ

(બ) ગાંધીયુગ

(ક) આધુનિકયુગ

(ડ) સુધારકયુગ

(2) જયંત પાઠકનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ?

(અ) 1920

(બ) 1919

(ક) 1921

(ડ) 1930

(3) જયંત પાઠકનો જન્મ કયા ગામમાં થયો હતો ?

(અ) રાયગઢ

(બ) ઘોઘંબા

(ક) ગોઠ

(ડ) ગોધરા

(4) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ આત્મકથા કઈ છે ?

(અ) સત્યના પ્રયોગો

(બ) અલપ-ઝલપ

(ક) હું પોતે

(ડ) મારી હકીકત

(5) 'વનાંચલ' સ્મૃતિકથા કઈ સાલમાં પ્રગટ થઈ ?

(અ) 1967

(બ) 1977

(ક) 1966

(ડ) 1968

(6) 'વનાંચલ' કૃતિ કયા સામયિકમાં હપતાવાર પ્રગટ થઈ હતી?

(અ) ફૂલછાબ

(બ) રૂચિ

(ક) કવિતા

(ડ) શબ્દસૃષ્ટિ

(7) 'વનાંચલ' આત્મકથા કેટલાં પ્રકરણમાં વહેંચાયેલી છે?

(અ) છ

(બ) આઠ

(ક) બાર

(ડ) દશ

RA-012028]

2

[Contd...

- (8) જયંત પાઠકનું બાળપણનું હુલામણું નામ શું હતું ?
 (અ) બચુભાઈ (બ) કનુભાઈ
 (ક) મનુભાઈ (ડ) નાનુંભાઈ
- (9) જયંત પાઠકનાં ઘડતરમાં કયા કુટુંબીજનનો સૌથી મોટો ફાળો છે?
 (અ) હિંમતરામ પાઠક (બ) ઈચ્છાબેન
 (ક) જોઈતારામ પાઠક (ડ) મોટાભાઈ
- (10) જયંત પાઠકે બી.એ. સુધીનું શિક્ષણ ક્યાં લીધું હતું?
 (અ) સુરત (બ) મુંબઈ
 (ક) અમદાવાદ (ડ) વડોદરા
- (11) 'વનાંચલ' કૃતિનો કઈ ભાષામાં અનુસાર થયો છે?
 (અ) મરાઠી (બ) અંગ્રેજી
 (ક) હિન્દી (ડ) પંજાબી
- (12) 1976માં જયંત પાઠકને કયો એવોર્ડ મળેલો?
 (અ) રણજિતરામ સુવર્ણ ચંદ્રક (બ) ન્હાનાલાલ પારિતોષિક
 (ક) ધનજી-કાનજી સુવર્ણ ચંદ્રક (ડ) કુમાર ચંદ્રક
- (13) જયંત પાઠકનું અવસાન કયા વર્ષે થયું હતું ?
 (અ) 2001 (બ) 2002
 (ક) 2003 (ડ) 2004
- (14) જયંત પાઠકનાં મરણોત્તર કાવ્યસંચયનું નામ શું છે?
 (અ) મર્મર (બ) સંકેત
 (ક) અક્ષર પગલે (ડ) અનુનય

RA-012026

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA00E204 : Hindi-II

(Hindi Upanyas)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : (१) सभी प्रश्नों के अंक समान है ।
(२) प्रश्नपत्र की दाहिनी ओर के अंक गुण प्रदर्शित करते है ।

- १ धर्मवीर भारती के व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर प्रकाश डालिए । १४
अथवा
१ 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की समीक्षा कीजिए । १४
२ 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास के कथानक की विशेषताएँ लिखिए । १४
अथवा
२ माणिक मुल्ला का चरित्र-चित्रण । १४
३ संक्षेप में लिखिए : १४
(अ) तन्ना का चरित्र-चित्रण लिखिए ।
अथवा
जमुना का चरित्र-चित्रण लिखिए ।
(ब) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास का उद्देश्य
अथवा
'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास की प्रासंगिकता ।
४ असंदर्भ व्याख्या कीजिए । १४
(१) 'देखो माणिक तुमने नमक खाया है और नमक खा कर जो अदा नहीं
करता उस पर बहुत पाप पड़ता है ।'
अथवा
'संपत्ति की विषमता ही इस प्रेम का मूल कारण है । न उनके घर गाय
होती, न मैं उनके यहाँ जाता, न नमक खाता, न नमक अदा करना
पड़ता ।'

RA-012026]

1

[Contd...

- (२) 'नारी पहले माँ होती है तब और कुछ । इसका जन्म ही इसीलिए होता है कि वह माँ बने सृष्टिक्रम आगे बढ़ाये यही उसकी महानता है ।'

अथवा

'दर्शन और आदर्श की बातें करना, जीवन में प्रेम के महत्व को समझाना उसे जीवन के धरातल पर टिकने न देना, इस वर्ग की नियति है ।'

५ सूचनानुसार कीजिए :

(अ) सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए ।

१४

(१) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास के लेखक _____ हैं ।
(प्रेमचंद, धर्मवीर भारती, जैनेन्द्र)

(२) माणिक मुल्ला _____ उपन्यास का पात्र है ।
(गोदान, सूरज का सातवाँ घोड़ा, निर्मला)

(३) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास के प्रारंभ में _____ आता है ।
(उपोद्घात, अनध्याय, दोपहर)

(४) जमुना _____ से प्रेम करती है ।
(तन्ना, माणिक, मुल्ला, विशाल)

(५) 'दूसरी दोपहर' का शीर्षक _____ है ।
(घोड़े की नाल, नमक की अदायगी, कालें बेट का चाकू)

(६) तन्ना के पिता का नाम _____ है ।
(महेसर दलाल, माणिक, चमन ठाकुर)

(७) धर्मवीर भारती का जन्म _____ शहर में हुआ था ।
(कानपुर, लखनौ, इलाहाबाद)

(८) 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' उपन्यास का प्रकाशन वर्ष _____ है ।
(1950, 1952, 1955)

(ब) सही जोड़े मिलाइए ।

(१) जमुना

(२) गुनाहो के देवता

(३) पहली दोपहर

(४) दूसरी दोपहर

(५) ठेले पर हिमालय

(६) माणिक मुल्ला

- निबंध संग्रह

- प्रमुख स्त्री पात्र

- प्रमुख पुरुष पात्र

- उपन्यास

- नमक की अदायगी

- घोड़े की नाल

RA-012036

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June / July - 2022

BA00E214 : Sociology-II

(Indian Family) (ભારતીય સમાજમાં કુટુંબ)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

1 કુટુંબ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે વર્ણવો. 14

અથવા

કુટુંબનો અર્થ આપી, કુટુંબનાં લક્ષણો જણાવો.

2 કુટુંબનાં માળખા અને કાર્યોમાં આવેલ પરિવર્તન ચર્ચો. 14

અથવા

કુટુંબના પ્રકારો વર્ણવો.

3 કુટુંબ નિયોજનનો અર્થ આપી કુટુંબ નિયોજનની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. 14

અથવા

કૌટુંબિક સંબંધોને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો.

4 કૌટુંબિક સમસ્યા તરીકે 'પેઢીગાળો' સવિસ્તર વર્ણવો. 14

અથવા

સ્ત્રી ભ્રૂણહત્યાની સમસ્યા માટેના જવાબદાર કારણો જણાવો.

RA-012036]

1

[Contd...

5 સૂચના મુજબ ઉત્તરો આપો :

(અ) જોડકાં જોડો :

'અ'	'બ'
(1) તબીબી ગર્ભપાત કાયદો	(a) 1951
(2) જાતીય શિક્ષણ	(b) ભૂમિકા સંઘર્ષ
(3) 2008	(c) કુટુંબ નિયોજન પદ્ધતિ
(4) સંયુક્ત કુટુંબનું લક્ષણ	(d) સંયુક્ત મિલકત
(5) સલામતગાળાની પદ્ધતિ	(e) બેટી બચાવો આંદોલન
(6) બેવડી ભૂમિકા	(f) સુખી કુટુંબનું મૂળતત્ત્વ
(7) કુટુંબ નિયોજન	(g) 1971

07

(બ) સાચાં-ખોટાં વિધાનો જણાવો :

- (1) સ્ત્રી ભ્રૂણહત્યાથી વસ્તીમાં સ્ત્રી-પુરુષના પ્રમાણમાં વિષમતા પેદા થાય છે.
- (2) પ્રજનન અને બાળઉછેર એ કુટુંબનું કાર્ય છે.
- (3) કુટુંબ માનવસમાજની સાર્વત્રિક અને પાયાની સંસ્થા છે.
- (4) ગામડામાંથી શહેર તરફનું સ્થળાંતર એટલે શહેરીકરણ.
- (5) બે પેઢી વચ્ચેનું અંતર એટલે સાંસ્કૃતિક મંદતા.
- (6) સ્ત્રી-ભ્રૂણ હત્યા એ કૌટુંબિક સમસ્યા છે.
- (7) કુટુંબ સભ્યોનું ભરણપોષણ કરે છે.

07

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Figure to the right indicate total marks the questions.

1 Describe the family as a Social Institution.

14

OR

Give the meaning of family. State the characteristics of family.

2 Discuss changes came in the structure and functions of the family.

14

OR

Describe the types of family.

- 3 Give the meaning of family planning and discuss the method of family planning. 14

OR

State the affecting factors of family relations.

- 4 Describe "Generation Gap" as a family crisis in detail. 14

OR

State the factors responsible for the problem of female foeticide.

- 5 Do as directed :

- (a) Match the following :

7

A	B
(1) Medical Termination of Pregnancy Act – MTPA	(1) 1951
(2) Sex education	(2) Role conflict
(3) 2008	(3) Method of Family Planning
(4) Characteristic of Joint Family	(4) Joint property
(5) Rhythm method	(5) Safe girl child movement
(6) Dual role	(6) Basic elements of a happy family
(7) Family Planning	(7) 1971

- (b) State whether the following statements are true or false : 7

- (1) The phenomena of female foeticide creates impurity of man-woman in society.
- (2) The reproduction process and child-care is the major function of family.
- (3) Family is a universal and basic institution of human society.
- (4) Urbanization means migration from rural to urban area.
- (5) Generation gap means cultural lag.
- (6) Female foeticide is a family problem.
- (7) Family maintenance and sustenance of its members.

RA-012043

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA0E2201 : Sanskrit : Paper - VII

(Elective Course) (कुमारसंभवम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : (१) प्रश्नपत्रमां कुल पांच प्रश्नो छे.

(२) दरेक प्रश्नना गुण सरभा छे.

१ मडकवि कालिदासनुं जवन, समय अने कृतिओ विशे सविस्तर यर्था करो .

१४

अथवा

टूकनोध लभो

(१) पार्वतीना यौवननुं वर्णन

(२) डिमालयनुं वर्णन

२ 'कुमारसंभवम्' मडकाव्यना 'मदनदहन' सर्गनुं रसदर्शन करो.

१४

अथवा

टूकनोध लभो

(१) तारकसुरना त्रासनुं वर्णन

(२) मदनदहन प्रसंग

३ 'कुमारसंभवम्' मडकाव्यना योथा 'रतिविलाप' सर्गनुं रसदर्शन करो.

१४

अथवा

टूकनोध लभो

(१) ब्रह्मयारीओ करेव शिवनिंदा

(२) पार्वतीनुं पात्रालेपन

४ मडकवि कालिदासनी शैली विशे सविस्तर यर्था करो.

१४

अथवा

टूकनोध लभो

(१) मडकवि कालिदासना प्रकृतिनिर्माण

(२) मडकवि कालिदासनी प्राण्यविभावना

RA-012043]

1

[Contd....

૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પો પસંદ કરી જવાબ આપો.

(૧) પર્વતરાજ હિમાલયના પત્નીનું નામ જણાવો.

(A) મેના

(B) સુલોચના

(C) ભામતી

(D) રંભા

(૨) કાલિદાસનું મૃત્યુ ક્યાં થયું હતું?

(A) મરુભૂમિ

(B) જમ્મુદ્વીપ

(C) સિંહલદ્વીપ

(D) દૂર્ગભૂમિ

(૩) કાલિદાસે 'અસ્તિ' શબ્દથી ક્યા કાવ્યની રચના કરી છે?

(A) ઋતુસંહાર

(B) કુમારસંભવ

(C) કાદંબરી

(D) કથાસરિત્સાગર

(૪) 'પિન્નકપાણિ' નામ કોનું છે ?

(A) શિવ

(B) વિષ્ણુ

(C) બ્રહ્મા

(D) ઈન્દ્ર

(૫) કામદેવે ધનુષ્ય પર _____ નામનું બાણ ચઢાવ્યું ?

(A) સમ્મોહન

(B) તન્મય

(C) ચક્રધર

(D) વશીકરણ

(૬) પુરુરવા ક્યા નાટકનો નાયક છે ?

(A) માલવિકાગ્નિમિત્રમ્

(B) કાદંબરી

(C) વિક્રમોર્વશીયમ્

(D) અભિજ્ઞાનશાકુંતલમ્

(૭) ઈન્દ્રના હાથીનું શું નામ હતું ?

(A) ઐરાવત

(B) ચિત્રગ્રીવ

(C) ચૂડામણિ

(D) વિશ્વજીત

(બ) એક બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો

(૧) કુમારસંભવમ્નો કાવ્યપ્રકાર કયો છે ?

(૨) કુમારસંભવમ્નો પ્રધાન રસ કયો છે?

(૩) પાર્વતી શા માટે 'અપર્ણા' નામે ઓળખાય છે?

(૪) કુમારસંભવમ્ શીર્ષકનો શો અર્થ થાય?

(૫) કામદેવના મિત્રનું નામ શું છે ?

(૬) મહાદેવ શિવે પાર્વતીને કેવા આશીર્વાદ આપ્યા ?

(૭) પાર્વતી માટે નારદમુનિએ કયું ભવિષ્યકથન કર્યું હતું?

RA-012045

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June - 2022

BA0E2203 : Gujarati

(આંધળી ગલી : ધીરુબહેન પટેલ)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. ધીરુબહેન પટેલના જીવનનો પરિચય આપી, ગુજરાતી સાહિત્ય ક્ષેત્રે તેમણે કરેલ પ્રદાનનો 14 વિગતે પરિચય કરાવો.

અથવા

ધીરુબહેન પટેલના જીવન-ઘડતરનો વિગતે પરિચય કરાવો.

2. લઘુનવલનાં વિશિષ્ટ લક્ષણોને ધ્યાનમાં રાખી 'આંધળી ગલી' લઘુનવલનું મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

'આંધળી ગલી' લઘુનવલના કથાવસ્તુનો રસલક્ષી પરિચય કરાવો.

3. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) 14

- (1) 'આંધળી ગલી' શીર્ષકની યથાર્થતા
- (2) કુંદનના આંતરબાહ્ય વ્યક્તિત્વનો પરિચય કરાવો
- (3) પરેશ - શુભાનું દામ્પત્યજીવન
- (4) 'આંધળી ગલી' લઘુનવલની ભાષાશૈલી

4. (અ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. (ગમે તે બે) 08

- (1) 'તમે કાંઈ કાયમ એકલાં રહેવાનાં છો !'
- (2) 'મધુમાલતીમાં ખાસું ચેતન આવતું જાય છે. આવતે વરસે તેને આધાર જોઈશે.'
- (3) 'સમડી આવેલી તારો શિકાર કરવા, પણ ફાવી નહીં !'
- (4) 'ભગવાન ગમે ત્યાંથી એક યુવાન બુદ્ધો...એક વર લાવી જ આપવો પડશે એને ?'

- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (ગમે તે ત્રણ) 06

- (1) કુંદનની બધી સંપત્તિની વ્યવસ્થા કોણ સાંભળતું હતું ?
- (2) પરેશની પત્નીનું નામ શું હતું અને તેનો વ્યવસાય શું હતો ?
- (3) શુભાના આગમનનો કુંદન પર કેવો પ્રભાવ પડ્યો ?

RA-012045]

1

[Contd...

Scanned with OKEN Scanner

- (4) કુંદનના સપનાં શાશી વિખેરાઈ ગયા ?
 (5) કુંદને શાશી બંગલાનો એક ભાગ ભાડે આપવા વિચાર્યું ?
 (6) પરેશ વિશે ત્રણ વાક્યો લખો.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

14

(1) ધીરુબહેન પટેલના પિતાનું નામ જણાવો.

- (અ) ગોરધનભાઈ
 (ક) ગિરીશભાઈ

- (બ) ગિરિજાશંકર
 (ડ) ગિરિધરભાઈ

(2) ધીરુબહેન પટેલની જન્મતારીખ જણાવો.

- (અ) ૨૯-૦૫-૧૯૨૬
 (ક) ૦૯-૦૫-૧૯૨૬

- (બ) ૦૫-૦૯-૧૯૨૬
 (ડ) ૧૯-૦૯-૧૯૨૬

(3) ધીરુબહેન પટેલે માધ્યમિક શિક્ષણ ક્યાં લીધું હતું ?

- (અ) રાજકોટ
 (ક) અમદાવાદ

- (બ) વડોદરા
 (ડ) સુરત

(4) એમ.એ.માં ધીરુબહેન પટેલનો મુખ્ય વિષય કયો હતો ?

- (અ) અંગ્રેજી
 (ક) અર્થશાસ્ત્ર

- (બ) સમાજશાસ્ત્ર
 (ડ) સંસ્કૃત

(5) કઈ કોલેજમાં ધીરુબહેન પટેલે પ્રોફેસર તરીકે સેવા આપી હતી ?

- (અ) ગુજરાત કોલેજ, અમદાવાદ
 (ક) એમ.ટી.બી. કોલેજ, સુરત

- (બ) એલ્ફ્રીન્સ્ટન કોલેજ, મુંબઈ
 (ડ) એસ.એન.ડી.ટી. કોલેજ, વડોદરા

(6) ધીરુબહેન પટેલે કઈ સાહિત્યિક સંસ્થાના પ્રમુખપદ પર હતાં ?

- (અ) કાર્બસ સાહિત્યસભા
 (ક) ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

- (બ) દિલ્હી સાહિત્ય અકાદમી
 (ડ) ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

(7) ધીરુબહેન પટેલે કઈ પુસ્તક પ્રકાશન સંસ્થા સ્થાપી હતી ?

- (અ) પાર્શ્વ પ્રકાશન
 (ક) આદર્શ પ્રકાશન

- (બ) કલ્કિ પ્રકાશન
 (ડ) ગુર્જર ગ્રંથરત્ન પ્રકાશન

(8) ધીરુબહેન પટેલનું મૂળ વતન કયું હતું ?

- (અ) આણંદ
 (ક) ધર્મજ

- (બ) પેટલાદ
 (ડ) નડીયાદ

- (9) ધીરુબહેન પટેલકૃત 'વિનાશને પંથે' કૃતિનું સાહિત્યસ્વરૂપ જણાવો.
 (અ) નાટક (બ) નવલકથા
 (ક) દીર્ઘકાવ્ય (ડ) જીવનકથા
- (10) 'માયાપુરુષ' એ _____ છે.
 (અ) કાવ્યસંગ્રહ (બ) એકાંકીસંગ્રહ
 (ક) વાર્તાસંગ્રહ (ડ) ગીતસંગ્રહ
- (11) ધીરુબહેન પટેલનો પ્રથમ વાર્તાસંગ્રહ કયો છે ?
 (અ) ગોરો આવ્યો (બ) હુતાશન
 (ક) અધૂરો કોલ (ડ) આગંતુક
- (12) 'આંધળી ગલી' લઘુનવલમાં કુંદનના ઘરનું નામ શું છે ?
 (અ) કુંદનવીલા (બ) ચંદનવીલા
 (ક) શ્રીજીવીલા (ડ) મદનવીલા
- (13) "ના, પણ શુભુ, તું જરા એની કાળજી રાખજે, હં!" - આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 (અ) પરેશ (બ) રતિભાઈ
 (ક) પૂનમકાકા (ડ) કુંદન
- (14) "શું લાગે છે, હું પણ પરણી જાઉં તો?" - આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 (અ) શુભા (બ) પરેશ
 (ક) કુંદન (ડ) રતિભાઈ

RA-012049

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

June / July - 2022

BA0E2207 : Sociology

(Rural Development in India)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1 ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો જણાવો. 14

અથવા

ગ્રામીણ સમાજની સામાજિક સમસ્યાઓ જણાવો.

2 ગ્રામીણ વિકાસ એટલે શું ? ગ્રામીણ વિકાસ માટેના સર્વોદય અભિગમની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

પંચાયતીરાજનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનો ગ્રામીણ વિકાસમાં ફાળો વર્ણવો.

3 નિરક્ષરતાનો અર્થ અને કારણો જણાવો. 14

અથવા

ગરીબીનો અર્થ અને કારણો જણાવો.

4 ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તનમાં વાહક તરીકે “સરપંચ”નાં કાર્યો અને ફરજો વર્ણવો. 14

અથવા

જિલ્લા વિકાસ અધિકારીનાં કાર્યો જણાવો.

RA-012049]

1

[Contd...

5 (કરજિયાત છે)

07

(અ) ખાલી જગ્યા પૂરી :

- (1) શહેરી સમુદાય _____ જૂથ છે. (નીકટવર્તી, દૂરવર્તી, અભ્યાંતર)
- (2) સમુદાય વિકાસ યોજના _____ સાલમાં શરૂ કરવામાં આવી હતી. (1952, 1954, 1956)

(3) _____ એ પંચાયતીરાજને 'મહાન ક્રાંતિકારી' પ્રયોગ તરીકે ઓળખાવેલ છે. (ગાંધીજી, બળવંતરાય મહેતા, જવાહરલાલ નહેરુ)

(4) વ્યક્તિને અમુક પ્રવૃત્તિ કરતાં અટકાવતી માન્યતાઓ, મૂલ્યો અને વલણોને _____ કહે છે.

(સામાજિક નિષેધો, સામાજિક વ્યવહારો, સામાજિક વર્તનો)

(5) ગ્રામ સમાજમાં લોકોનાં ઓકળીજા સાથેના સંબંધો અને વર્તન વ્યવહાર નક્કી કરવામાં _____ મહત્વનું પરિબળ છે.

(ભૂમિ સમસ્યાઓ, ભૂમિ સુધારણા, ભૂમિસંબંધો)

(6) ગ્રામ પંચાયતમાં નિભાયેલા સભ્ય તરીકે _____ કાર્ય કરે છે. (તલાટી, સરપંચ, ઉપસરપંચ)

(7) ગ્રામ સેવકમાં _____ નો ગુણ હોવો જોઈએ. (પ્રામાણિકતા, સંવેદનહીનતા, ઓછું જ્ઞાન)

(બ) જોડકાં જોડો :

07

'અ'

'બ'

(1) ગ્રામ સમુદાય	(a) પંચવત્ જીવન
(2) શહેરી જીવનશૈલી	(b) સ્વાવલંબન
(3) ગ્રામીણ સમસ્યા	(c) ભૂદાન ચળવળ
(4) ગાંધીજીનો અભિગમ	(d) ઓછી ગતિશીલતા
(5) આચાર્ય વિનોબા ભાવે	(e) 2005
(6) નેશનલ રૂરલ હેલ્થ મિશન	(f) રોગોનો ઈલાજ અને સારવાર
(7) ગ્રામ આરોગ્ય રક્ષક	(g) અસ્પૃશ્યતા

RA-012049]

2

[Contd...

ENGLISH VERSION

- 1 Explain the meaning and characteristics of rural community. 14
OR
State the social problems of rural society.

- 2 What is rural development ? Discuss the universal approach to rural development. 14

OR
Explain the meaning of Panchayati Raj and its contribution in rural development.

- 3 Explain the meaning and causes of illiteracy. 14
OR

Explain the meaning and causes of poverty.

- 4 Describe the functions and duties of Sarpanch as a carrier of change in rural society. 14

OR
Describe the functions of District Development Officer.

- 5 (Compulsory) :

(a) Fill in the blanks :

- (1) The Urban Community is the _____ group. (primary, secondary, internal) 07

- (2) Community Development Scheme was started in the year _____. (1952, 1954, 1956)

- (3) _____ called the Panchayati Raj a "Great Revolutionary Experiment". (Gandhiji, Balwantray Mehta, Jawaharlal Nehru)

- (4) _____ are the beliefs, values and attitudes that prevent a person from doing certain activities. (Social taboos, Social transactions, Custom)

- (5) _____ are an important factor in determining the relationship and behaviour of people in rural society. (Land problems, Land improvement, Land relations)

- (6) _____ act as an appointed member of the Gram Panchayat. (Talati, Sarpanch, Deputy Sarpanch)
- (7) Gram Sevak should have the quality of _____.
(Honesty, Insensitive, Less knowledge)

7

(b) Match the pair :

A

- (1) Rural Community
- (2) Urban Life style
- (3) Rural problems
- (4) Gandhiji's approach
- (5) Acharya Vinoba Bhave
- (6) National Rural Health Mission
- (7) Village Health guard

B

- (a) Mechanical life
- (b) Self reliance
- (c) Bhudan Movement
- (d) Low mobility
- (e) 2005
- (f) Treatment and cure of disease
- (g) Untouchability